

گزارش تحلیل آزمون نیمسال اول ۱۴۰۱ دانشکده پیراپزشکی

امتحان یکی از عناصر فرآیند آموزش است که اطلاعات اساسی را برای ارزشیابی فراگیران و همچنین تعیین میزان کارایی آموزش فراهم می‌سازد و می‌تواند جهت بهبود شرایط آموزشی مورد استفاده قرار گیرد. محتوای سوالات امتحانی باید با محتوای اهداف آموزشی، سطح و ویژگی‌های فراگیران هماهنگی داشته باشد و در مراحل کلی طراحی سوال مواردی باید مد نظر قرار گیرد تا در نگارش تنه سوال و گزینه‌ها در خصوص سوالات چند گزینه‌ای و سوالات تشریحی موجب افزایش کیفیت سوال گردد.

به منظور بهبود کیفیت آزمون‌های پایان ترم و ایجاد نمودن آشنایی بیشتر اساتید با نحوه ارزیابی آزمون‌ها، قبل از شروع امتحانات پایان ترم، کارگاه تحلیل آزمون‌های چند گزینه‌ای توسط سرکار خانم دکتر فاطمه برازجانی و تحلیل آزمون‌های تشریحی توسط سرکار خانم دکتر نسرين خواجه علی در دانشکده پیراپزشکيدانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز برگزار گردید. در این کارگاه پیش از شروع ارائه مباحث کارگاه، نمونه‌ای از چک لیست‌های ارزیابی سوالات چند گزینه‌ای و تشریحی و بلوپرینت در اختیار اساتید شرکت کننده قرار گرفت و در طول کارگاه شیوه ارزشیابی، تحلیل شاخص‌های دشواری و تمیز و عوامل تاثیرگذار بر آنها، و نحوه محاسبه برای تک تک سوالات و در ادامه شیوه بررسی و سنجش سوالات تشریحی مطرح گردید. همچنین شیوه نگارش و طراحی گزینه‌های سوال در آزمون‌های چند گزینه‌ای مورد بحث قرار گرفت. در بخش پایانی کارگاه نیز مشکلات و مزایای استفاده از چک لیست ارزشیابی سوالات از دیدگاه اساتید به بحث گذاشته شد. در پایان جلسه مقرر گردید انجام خودارزشیابی سوالات توسط مدرس هر درس برای امتحانات پایان ترم صورت گیرد. به همین منظور، یک چک لیست جهت خودارزشیابی کیفیت سوالات آزمون‌های چند گزینه‌ای و یک چک لیست جهت خودارزشیابی کیفیت سوالات آزمون‌های تشریحی با افزودن مقطع تحصیلی، سال ورود دانشجویان و تعداد سوالات آزمون مورد استفاده قرار گرفت. پس از تکمیل اطلاعات مربوط به چک لیست‌های ارزشیابی کیفیت سوالات آزمون‌ها، در مجموع تعداد ۳۵ مورد آزمون تشریحی و ۲۷ مورد آزمون چند گزینه‌ای، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

قابل ذکر است که چک لیست ارزیابی سوالات تشریحی شامل ۱۵ سوال در دو قسمت ارزیابی کلی آزمون و ارزیابی سوالات بود. بخش اول، ارزیابی کلی آزمون، شامل ۵ سوال و بخش دوم، ارزیابی سوالات، شامل ۱۰ سوال بود که با قرار دادن طیف پنج گانه لیکرت بررسی صورت گرفت. چک لیست ارزشیابی سوالات چند گزینه‌ای نیز به صورت طیف پنج گانه لیکرت، شامل ۲۲ سوال در سه قسمت ارزیابی کلی آزمون، ارزیابی پایه (بدنه) سوال و ارزیابی گزینه‌های سوال بود که ارزیابی کلی آزمون شامل ۵ سوال، ارزیابی پایه (بدنه) سوال‌ها شامل ۹ مورد و ارزیابی گزینه‌های سوال شامل ۸ مورد بود.

نتایج ارزیابی سوالات و ارزیابی کلی آزمون تشریحی، به شرح زیر می‌باشد:

✓ ۷۸/۸ درصد و ۶۹/۷ سوالات مطرح شده در آزمون به میزان خیلی زیاد به ترتیب با طرح درس و با کوریکولوم آموزشی مطابقت داشتند.

✓ ۶۶/۷ درصد از سوالات مطرح شده در آزمون از هر مبحث به میزان خیلی زیاد متناسب با حجم تدریس آن مبحث در طول ترم بود.

✓ ۴۶/۹ درصد سطح دشواری سوالات به میزان خیلی زیاد متناسب با سطح فراگیران بود.

✓ تنها ۳۷/۵ درصد بیان داشتند که به میزان خیلی زیاد راهنمای نمره دهی پاسخ‌ها از قبل تهیه شده است.

✓ ۴۰ درصد بیان داشتند که تقریباً در طراحی سوالات از بلوپرینت استفاده شده است و بهتر است در کارگاه‌های آینده مجدداً اهمیت استفاده از بلوپرینت جهت ارتقا کیفیت آزمون در نظر گرفته شود.

✓ ۷۱/۹ درصد اظهار داشتند که سوالات به میزان خیلی زیاد با توجه به یک هدف مهم آموزشی طراحی شده‌اند.

✓ ۴۰/۶ درصد، بیان نمودند که به میزان زیاد سوالات تنها آن دسته از اهداف آموزشی را شامل می‌شود که با سایر انواع سوال‌ها به خوبی قابل اندازه‌گیری نیست.

✓ ۵۴/۵ درصد بیان داشتند که به میزان خیلی زیاد سطح دانشی سوال (تاکسونومی بلوم) منطبق با اهداف آموزشی است.

✓ ۸۴/۸ درصد بیان داشتند که به میزان خیلی زیاد تعداد سوالات طراحی شده متناسب با مدت زمان آزمون است.

نتایج ارزیابی سوالات و ارزیابی کلی آزمون های چند گزینه ای، به شرح زیر می باشد:

✓ ۹۲/۶ درصد و ۸۱/۵ درصد سوالات مطرح شده در آزمون به میزان خیلی زیاد، به ترتیب با طرح درس آموزشی و با کوریکولوم آموزشی مطابقت داشتند.

✓ ۷۰/۴ درصد بیان داشتند که سوالات مطرح شده از هر مبحث به میزان خیلی زیاد متناسب با حجم تدریس آن مبحث در طول ترم بود.

✓ ۵۳/۸ درصد اظهار داشتند که سطح دشواری سوالات به میزان خیلی زیاد متناسب با سطح فراگیران بود.

✓ ۹۲/۳ درصد بیان داشتند که قواعد دستوری، املائی، نقطه گذاری و آیین نگارش در سوالات رعایت شده است.

✓ ۶۱/۵ درصد اعلام نمودند که به میزان خیلی کم از کلمات تخصصی غیرمعمول یا مخفف در صورت سوالات استفاده شده است.

✓ تنها ۲۹/۶ درصد بیان داشتند که به میزان کم، مطالب تکراری گزینه ها را در تنه سوالات قرار داده اند.

✓ ۶۲/۵ درصد بیان داشتند که به میزان خیلی زیاد در سوالات از کاربرد عباراتی نظیر "همه موارد فوق" یا "هیچ کدام از موارد فوق" اجتناب شده است.

✓ ۶۰ درصد اعلام نمودند که به میزان خیلی زیاد در سوالات تا حد امکان از قیود مبهم "غالبا، معمولا، گاهی" یا قیود مطلق "اصلا، همیشه، هرگز" در گزینه ها استفاده نشده است.

در مجموع رعایت نمودن اصول ساختاری سوالات چند گزینه ای و تشریحی سبب بهبود پایایی آزمون، و استفاده نمودن از سطوح مختلف تاکسونومی در آزمون‌ها تا حدودی سبب بهبود ارزشیابی مهارت بالینی و ارتقا پاسخگویی اجتماعی فراگیران می گردد.